

د حضرت محمد ﷺ د ژوند په اړه ۳۰۰ پوښتنې او ځوابونه

ليکوال: عبدالله نوري
کړکته: مفتي هدايت الله امين

Ketabton.com

د حضرت محمد ﷺ د ژوند په اړه (۳۰۰) پوښتنې او ځوابونه

ليکوال: عبدالله "نوری"
کره کتنه: مفتی هدايت الله "امين"

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين حبيبنا
و حبيب رب العالمين وعلى اله وصحبه اجمعين وعلى من اهتدى بهديه الى
يوم الدين.

اما بعد: ٲولي ستايني هغه الله تعالى لره دي چي په نعمت سره يي نيكي سرته
رسيږي، شاهدي وايم چي له الله (جل جلاله) پرته بل د عبادت وړ معبود نشته
الله (جل جلاله) يوازي دى شريك نه لري او شاهدي وايم چي محمد ﷺ يي
بنده رسول غوره او خليل دى محمد ﷺ خپل رسالت ادا كړى، امانت يي
رسولى، امت ته يي نصيحت كړى او په داسي سپين غولي يي پريښى چي
شپه يي له ورځ داسي رڼا ده، د الله (جل جلاله) درود رحمت دې وي پر محمد
ﷺ آل او اصحابو يي، الله (جل جلاله) دې راضي وي له هغه نه چي تر قيامته
د هغه ﷺ د سنت پيروي كوي او عمل ورباندې كوي اې ارحم الراحمين
خدايه! مونږ هم له خپلي عفوي او رضا نه برخمن كړه.

پاڻي
د رسول الله صلي الله عليه وسلم ٿولو امتيانو ته.

۱. پوښتنه: د پلار له طرفه د رسول الله ﷺ نسب بيان كړئ؟

۱. ځواب: محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف بن قصي بن كلاب بن مره بن كعب بن لوى بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانه بن خزيمه بن مدركه بن الياص بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان.

۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ كورنۍ چا ته منسوب ده ؟

۲. ځواب: د رسول الله ﷺ جد هاشم ته (هاشمي) كورنۍ.

۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ په كوم كال دنيا ته راغى؟

۳. ځواب: نبي عليه الصلوة والسلام د فيل واقعي څخه ۵۰ يا ۵۵ ورځې وروسته د دوشنبې ورځ ، د ربيع الاول په ۸ مه، ۵۷۱ ميلادي كال د اپريل ۲۲ نېټې سره سمون خوري.

۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ په كوم ښار كې پيدا شو؟

۴. ځواب: په مكه كې د بني هاشم په ناو (شعب او د سوق الليل په محل كې).

۵. پوښتنه: د رسول الله ﷺ په پيدايښت سره كومي پېښې په دنيا كې رامنځته شوي؟

۵. ځواب: د كسرى د قصر ۱۴ كنډې راوړلېدلې. د مجوسو اورتون (اتشكده) مړه شوه. د ساوه بحيره وچه شوه او يوه رڼا اسمان خواته پورته ولاړه.

۶. پوښتنه: چا په رسول الله ﷺ باندې د محمد نوم كېښود؟

۶. ځواب: نيكه يې عبدالمطلب

۷. پوښتنه: چا په احمد سره ونوماوه؟

۷. ځواب: مور يې بي بي امي .

۸. پوښتنه: د رسول الله ﷺ د پيدايښت پرمهال عبدالمطلب څه وكړل؟

۸. ځواب: هغه يې كعبې شريفې ته يووړ او د خداى ستاينه او لمانځنه يې وكړه او د محمد نوم يې پرې كېښود.

۹. پوښتنه: ولې يې نيكه عبدالمطلب هغه په محمد سره ونوماوه؟

۹. جواب: ځکه هغه دا خوښوله چې د ځمکې او اسمان اهل د هغه ستاينه وکړي.

۱۰. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم لومړی رضاعي مور (دایه) څوک وه؟

۱۰. جواب: د ابولهب وینه (ثَوْبَةُ) وه.

۱۱. پوښتنه: له هغې نه وروسته کومه ښځه د رسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي مور شوه؟

۱۱. جواب: حلیمه (سعدیه) د ابی ذویب لور.

۱۲. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي ورونو نومونه واخلئ؟

۱۲. جواب: عبدالله بن الحارث، ابوسفیان بن الحارث او تره یې حمزه (رضی الله عنهم).

۱۳. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د رضاعي خوښندو نومونه واخلئ؟

۱۳. جواب: انیسې بنت الحارث جذامه بنت الحارث چې مشهوره په (شیماء) وه.

۱۴. پوښتنه: کوم برکتونه د حلیمې سعدیې په ژوند کې محمد صلی الله علیه وسلم ته د شیدو له ورکولو نه وروسته ښکاره شول؟

۱۴. جواب: د هغې له شیدو تشه سینه په شیدوباندې ډکه شوه، د هغې سپرلي د نورو ښځو سپرلیو نه مخکې شوه او د هغې مېړو هم زیاتې شیدې ورکړې.

۱۵. پوښتنه: حلیمې سعدیې څو کاله د محمد صلی الله علیه وسلم پالنه په غاړه درلوده؟

۱۵. جواب: څلور (۴) کاله.

۱۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم کله خپل پلار له لاسه ورکړ؟

۱۶. جواب: هغه وخت چې د مور په گډه کې د دوو میاشتو و.

۱۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په څو کلنۍ کې خپله مور د لاسه ورکړه؟

۱۷. جواب: په شپږ (۶) کلنۍ کې.

۱۸. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم مور بی بی آمنه څرنگه وفات شوه؟

۱۸. جواب: آمنې نیت وکړ چې د خپل خاوند د قبر زیارت وکړي د یثرب په لور یې حرکت وکړ هلته یوه میاشت پاتې شوه، خو چې د بېرته

راتگ اراده کوي ناروغه کيږي د مکي او مديني تر مينځ د (ابواء)
نومي سيمه کي وفات شوه.

۱۹. پوښتنه: په څو کلنۍ کي يي گران نيکه عبدالمطلب وفات شو؟

۱۹. ځواب: اته کاله، دوه مياشتي او ۱۰ ورځي د رسول الله صلي الله عليه وسلم پوره شوي وي.

۲۰. پوښتنه: له عبدالمطلب نه وروسته د رسول الله صلي الله عليه وسلم سرپرستي او پالنه چا په غاړه واخيسته؟

۲۰. ځواب: تره يي ابو طالب.

۲۱. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم شق الصدر (د سيني څيري کيدل) څو واري تر سره شوي؟

۲۱. ځواب: څلور ځلي لومړی ځل په څلور کلنۍ کي، دويم ځل په لس کلنۍ کي، درېيم ځل د بعثت پر مهال او څلورم ځل د معراج پر مهال رامنځته شو.

۲۲. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څو کلن و چي د خپل تره ابوطالب سره شام ته تجارت لپاره ولاړ؟

۲۲. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۱۲ کلن و.

۲۳. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څو کلن و چي د فجار جگړه رامنځته شوه؟

۲۳. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۱۵ کلن و.

۲۴. پوښتنه: کله چي قريشو د کعبې د جوړولو هوډ وکړ رسول الله صلي الله عليه وسلم څوکلن و؟

۲۴. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۳۵ کلن و.

۲۵. پوښتنه: د کعبې د جوړولو پر مهال څه پيښه رامنځته شوه؟

۲۵. ځواب: د قريشو پرگنو د حجرالاسود د نصبولو په خاطر يوې له بلې سره لانجه وکړه او نږدې وه چي وینه تويه شي.

۲۶. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څرنگه د دې پيښې (ويني تويدنې) د پيښې دلو مخنيوی وکړ؟

۲۶. ځواب: رسول الله ﷺ حجر الاسود د خپل څادر په منځ کې کېښود او ټولو ته يې حکم وکړ چې څادر له ځنډو څخه ونيسي څنگه چې د حجر الاسود د نصبولو ځای ته ورسيدل نو پخپلو مبارکو لاسونو يې هغه پخپل ځای کې کېښودله.

۲۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ په ځوانۍ کې په کوم صفت مشهور و؟

۲۷. ځواب: په محمد امين (امانتکار) سره.

۲۸. پوښتنه: له بعثت نه مخکې رسول الله ﷺ په کوم شريعت باندې د خدای عبادت کاوه؟

۲۸. ځواب: هغه مَوْحَّد و او د ابراهيم (عليه الصلوة والسلام) په څېر يې د پيغمبرانو له شريعت څخه پيروي کوله.

۲۹. پوښتنه: له بعثت نه مخکې به د عبادت لپاره چېرته تللو؟

۲۹. ځواب: جبل نور د حرا غار ته تللو.

۳۰. پوښتنه: حضرت محمد ﷺ څرنگه پيغمبرۍ ته ورسېد؟

۳۰. ځواب: هغه (عليه الصلوة والسلام) د خپل مخکيني عادت سره سم د حرا غار ته د عبادت لپاره ولاړ، په همدې وخت کې جبرائيل (عليه الصلوة والسلام) رابښکته شواو له سلام وروسته يې ورته وويل: (اقرأ: ولوله حضرت محمد ﷺ وويل: زه لوستل نه شم کولی، خوځلي دا عمل تکرار شو او په هر وار باندې جبرائيل (عليه الصلوة والسلام) هغه په شدت سره په غيږ کې ټينګ کړ.

۳۱. پوښتنه: محمد ﷺ په څوکلنۍ کې پر پيغمبرۍ مبعوث شو؟

۳۱. ځواب: په څلويښت (۴۰) کلنۍ کې .

۳۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ مخکې له بعثت نه کسب کار څه و؟

۳۲. ځواب: په ماشوم والي کې د رمو(مېړو) شپون او په ځوانۍ کې تجارت کاوه.

۳۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ د ځوانۍ په لومړيو کې له چا سره سوداګري کوله؟

۳۳. ځواب: له حضرت خديجې (رضی الله عنها) سره.

۳۴. پوښتنه: د سوداگرۍ له لومړي سفر نه څومره وخت وروسته يې له حضرت خديجي (رضی الله عنها) سره واده وکړ؟

۳۴. ځواب: کله چې له شام نه راستون شو ۲ مياشتې او ۲۵ ورځې وروسته .

۳۵. پوښتنه: هغه کوم پيغمبر و چې د رسول الله ﷺ د پيداښت نه مخکې خلکو ته د هغه ﷺ په اړه زيري ورکاوه؟

۳۵. ځواب: هغه حضرت عيسي (عليه الصلوة والسلام) و.

۳۶. پوښتنه: په لومړي ځل وحې کله شروع شوه؟

۳۶. ځواب: د رمضان مياشتې ۲۱ مه، د دوشنبې شپه چې د ۶۱۰م کال د اگست له لسمې سره سمون خوري.

۳۷. پوښتنه: د بعثت له پېښې نه وروسته رسول الله ﷺ څه وکړل؟

۳۷. ځواب: د هغه زړه ريډه هک پک کور ته راستون شو او خديجي (رضی الله عنها) ته يې وويل ما ونغاړئ، ما ونغاړئ په څادر کې مې پټ کړئ ټوله کيسه يې خديجي (رضی الله عنها) ته وکړه.

۳۸. پوښتنه: خديجي (رضی الله عنها) څه وکړل؟

۳۸. ځواب: رسول الله ﷺ يې ورځه بن نوفل ته ور ووست او هغه يې له کيسې نه خبر کړ.

۳۹. پوښتنه: ورځه رسول الله ﷺ ته څه وويل؟

۳۹. ځواب: په تا باندې جبرائيل عليه الصلوة والسلام نازل شوی، همغه ملايکه چې موسی (عليه الصلوة والسلام) باندې نازل شوې وه او ته پيغمبرۍ ته رسيدلی يې.

۴۰. پوښتنه: ورځه بن نوفل د خديجي (رضی الله عنها) څه کيده؟

۴۰. ځواب: د تره زوی يې و.

۴۱. پوښتنه: وحې په څو ټوله ده؟

۴۱. ځواب: ۱. ريښتيني خوب. ۲. د رسول الله ﷺ په زړه کې به وحې وراچول کيده چې فريسته به يې نه ليدله ۳. فريسته د سړي په شکل راتله. ۴. وحې به گړونگي د آواز په شان راتله. ۵. فريسته به په خپل اصلي شکل

وحي راوړله. ۶. د معراج په شپه الله تعالى رسول الله ﷺ ته وحي كړيده. ۷. د رسول الله ﷺ په مستقيم ډول بلاواسطه خبرې.

۴۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ د دعوت ټوله موده بيان كړئ؟

۴۲. ځواب: مكې دور تقريبا دريالس (۱۳) كاله او مدني دور پوره لس (۱۰) كاله.

۴۳. پوښتنه: د رسول الله ﷺ پټ دعوت (بلنه) څو كاله وه؟

۴۳. ځواب: درې كاله.

۴۴. پوښتنه: په لومړيو كې كومو وگړو په رسول الله ﷺ باندې اېمان راوړ؟

۴۴. ځواب: ابوبكر صديق، علي، زيد بن حارث، خديجه او بلال (رضى الله عنهم).

۴۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ او د هغه ملگري د چا په كور كې سره راټولېدل؟

۴۵. ځواب: د ارقم (رضى الله عنه) په كور كې.

۴۶. پوښتنه: په هغه وخت كې چې دعوت پټ و دوى څرنگه د خداى پاك عبادت كاوه؟

۴۶. ځواب: رسول الله ﷺ او د هغه صحابه كرام (رضى الله عنهم) درو او خورونو ته تلل او هلته به يې له خپل قوم نه پټ لمونځ اداء كاوه.

۴۷. پوښتنه: څه وخت يې خپل دعوت ښكاره كړ؟

۴۷. ځواب: كله چې د مسلمانانو شمېر دېرشو (۳۰) تنو ته ورسېد پيغمبر ﷺ ته حكم وشو چې خپله بڼه ښكاره كړي (فاصدع بما تومر و اعرض عن المشركين) الحجر: ۱.

۴۸. پوښتنه: ښكاره دعوت يې څنكه پيل كړ؟

۴۸. ځواب: د صفا غونډۍ ته وخوت او په لوړ آواز يې وفرمايل (يا صباحاه)! ددې غږ په اورېدو سره د قريشو خلك راټول شول د يو الله (جل جلاله) عبادت ته يې راوبلل.

۴۹. پوښتنه: ابولهب څه غبرگون وښود؟

۴۹. ځواب: چيغه يې ووهله، هلاک شي محمده: د دې خبرې لپاره دې موږ راتول کړو؟

۵۰. پوښتنه: د رسول الله ﷺ ملگرو ته د مشرکينو د اذيت او ځوریدني يو مثال بيان کړئ؟

۵۰. ځواب: امیه بن خلف به بلال حبشي چې خپل غلام يې و. په سخته گرمۍ کې به يې بېرون يووړ او په گرمو شگړو کې به يې شا په تخته خملوه او په گډه به يې سره تيزه ورته کېښوده او ويل به يې چې يا خو د خدای له عبادت نه لاس واخله يا به همداسې ربرول کېږي.

۵۱. پوښتنه: مشرکينو د رسول الله ﷺ تره ته کوم وړانديز وکړ؟

۵۱. ځواب: د رسول الله ﷺ تره ته ورغلل او ويې ويل ستا وراره زموږ پر خدايانو بد وايي او موږ ناپوه او بې عقله گڼي که نجوني غواړي نو تر ټولو غوره نجوني ده ته ورکړو او که مال غواړي نو هغه به هم ورکړو خو په دې شرط چې له خپل دعوت نه لاس واخلي.

۵۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ په ځواب کې څه وويل؟

۵۲. ځواب: په خدای سوگند که بني لاس کې راته لمر او کين لاس کې راته سپوږمۍ کيږدي له خپل دعوت نه به لاس وانخلم.

۵۳. پوښتنه: د رسول الله ﷺ کله چې دعوت پټ و مرکز يې کوم ځای و؟

۵۳. ځواب: د ارقم بن ارقم المخزومي کور.

۵۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ به د خپل دين د دعوت لپاره له کوم فرصت نه گټه اخيسته؟

۵۴. پوښتنه: کله به چې د حرامومياشتو کې حاجيان مکې ته راتلل. اسلام به يې هغوی ته وړاندې کاوه.

۵۵. پوښتنه: کله چې د مشرکينو اذيت او ازار خپل اوج ته ورسېد رسول الله ﷺ څه وکړل؟

۵۵. ځواب: هغه خپلو ملگرو ته وويل له مکې نه حبشي ته هجرت وکړئ چې هلته عادل پاچا حکومت کوي.

۵۶. پوښتنه: حبشي ته د لومړي ځل لپاره څو تنو هجرت وکړ؟

۵۶. ځواب: د لومړي ځل لپاره ۱۲ سړيو او ۴ ښځو د حضرت عثمان تر مشرۍ لاندې هجرت وکړ.

۵۷. پوښتنه: حبشي ته هجرت په کوم کال کې وشو؟

۵۷. ځواب: د نبوت په پنځم کال د رجب په مياشت کې.

۵۸. پوښتنه: دويم ځل لپاره حبشي ته څو تنو هجرت وکړ؟

۵۸. ځواب: په دوهم ځل ۸۳ سړي او ۱۸ ښځې وې.

۵۹. پوښتنه: مشرکينو کوم کسان د مهاجرينو د څارنې لپاره حبشي ته ولېږل؟

۵۹. ځواب: عمرو بن العاص او عبدالله بن ابی ربيعه چې دواړه پوه او ځيرک وو.

۶۰. پوښتنه: جعفر بن ابی طالب (رضی الله عنه) د حبشي پاچا نجاشي ته څه وويل؟

۶۰. ځواب: اې پاچا موږ د جاهليت په تيارو کې ژوند کاوه. د بتانو عبادت مو کاوه او مردارې به مو خوړلې، فساد او فحشاء د خپلوۍ اړيکې به مو شلولې خدای پاک زموږ له منځ نه مونږ ته پيغمبر راولېږلو چې هغه مونږ ته په امانتدارۍ او صله رحمۍ امر وکړ.

۶۱. پوښتنه: نجاشي د هغوی نه د څه پوښتنه وکړه؟

۶۱. ځواب: له هغوی نه يې د حضرت عيسی او مريم (عليهما السلام) په اړه پوښتنه وکړه.

۶۲. پوښتنه: جعفر بن ابی طالب (رضی الله عنه) څه ځواب ورکړ؟

۶۲. ځواب: د مريم د سورت څه برخه يې تلاوت کړه.

۶۳. پوښتنه: بالاخره د حبشي پاچا څه تصميم ونيو؟

۶۳. ځواب: هغه وژړل او ويې ويل (په خدای سوگند چې د سرو زرو د غره په عوض کې به هم دوی ور ونه سپارم).

۶۴. پوښتنه: حضرت حمزه (رضی الله عنه) په کوم کال ايمان راوړ؟

۶۴. ځواب: د نبوت په شپږم کال د ذي الحجي په مياشت کې.

۶۵. پوښتنه: حضرت عمر (رضی الله عنه) په کوم کال کې ايمان راوړ؟

۶۵. ځواب: د نبوت په شپږم کال د ذي الحجي په مياشت کې درې ورځې وروسته له حمزه (رضی الله عنه) نه.

۶۶. پوښتنه: کله چې مشرکين له ټولو لارونه مايوس او نااميد شول څه يې وکړل؟

۶۶. ځواب: په خپلو کې سره يوشول او تړون پانه يې وليکله، په دې اساس چې (بني هاشم او بني مطلب) سره نه به په دوستۍ او خپلوۍ واده کوی نه به ورسره بيع کيږي، نه به ورسره خبرې کيږي او نه به يې څوک کورونو ته ورځي.

۶۷. پوښتنه: مشرکينو رسول الله ﷺ او د هغه ملگري چې رته تبعيد کړل؟

۶۷. ځواب: د ابوطالب شعب (دره خوږ) کې.

۶۸. پوښتنه: دغه محاصره په کوم کال کې وه؟

۶۸. ځواب: د نبوت په اووم کال د محرم مياشت په لومړۍ شپه.

۶۹. پوښتنه: دغې محاصرې څو کاله دوام وکړ؟

۶۹. ځواب: درې (۳) کاله.

۷۰. پوښتنه: دغه تړون کله مات شو؟

۷۰. ځواب: د بعثت په لسم کال د محرم په مياشت کې.

۷۱. پوښتنه: عام الحزن د (غم کال) کوم کال ته وايي؟

۷۱. ځواب: د بعثت لسم کال ته.

۷۲. پوښتنه: ولې ورته د غم کال وايي؟

۷۲. ځواب: په همدې کال يې کاکا ابوطالب او بې بې خديجه (رضی الله عنها) وفات شول.

۷۳. پوښتنه: دې پېښې کومه اغېزه په رسول الله ﷺ باندې وکړه؟

۷۳. ځواب: رسول الله ﷺ خپل غټ ملاتړي له لاسه ورکړل د خديجې (رضی الله عنها) په مړينې يې خپل د دردونو ارامونکي له لاسه ورکړ.

۷۴. پوښتنه: خديجه (رضی الله عنها) په څو کلنۍ کې وفات شوه؟

۷۴. ځواب: د ۶۵ کلنۍ په عمر د بعثت په لسم کال د رمضان په میاشت کې.

۷۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ ولې طایف ته ولاړ؟

۷۵. ځواب: د خدای لور ته د خلکو د بلنې لپاره؟

۷۶. پوښتنه: د طایف خلکو څرنگه د رسول الله ﷺ استقبال وکړ؟

۷۶. ځواب: هغوی نه یواځې دا چې د هغه بلنه یې ونه منله بلکې خپل ماشومان یې هغه پسې ولېږل چې په کاینو یې وولي چې په دې سره د رسول الله ﷺ پنې مبارکې له وینو څخه ډکې شوې.

۷۷. پوښتنه: طایف له مکې نه څومره لیرې دی؟

۷۷. ځواب: د مکې نه تقریبا شپيته ميله لیرې دی.

۷۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ پخپل امت باندې له کوم خطر څخه په ویره کې و؟

۷۸. ځواب: له دنیا پالنې او په دنیا کې له سیالۍ رسول الله ﷺ ويلي دي (دا چې له مانه وروسته به تاسې په شرک باندې اخته شئ کومه ویره نلرم: اما له دې نه ویریزم چې لکه پخوانیو قومونو غوندې به د دنیا په لاسته راوړلو کې سره په سیالیو شئ.

۷۹. پوښتنه: د طایف په سفر کې د رسول الله ﷺ ملگری څوک و؟

۷۹. ځواب: د رسول الله ﷺ آزاد کړی شوی غلام زید بن حارثه.

۸۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ څو ورځې په طایف کې پاتې شو؟

۸۰. ځواب: رسول الله ﷺ لس ورځې په طایف کې پاتې شو.

۸۱. پوښتنه: ایا د طایف په خلکو کې کوم یو مسلمان شو؟

۸۱. ځواب: هو (عداس) په نوم یو نصراني غلام چې د عتبه او شیبه باغوان و. مسلمان شو.

۸۲. پوښتنه: د هغو قبیلو نومونه واخلئ چې اسلام ته رابلل شوي وی؟

۸۲. ځواب: بنو عامر بن صعصعه، محارب بن خصفه، فزاره، غسان، مره، حنیفه، سلیم، عبس، بنونصر، بنوالبکاء، حارثه بن کعب، عذره، حضارمه، له دې ټولونه یوه هم په اسلام مشرف نه شول.

۸۳. پوښتنه: د معراج واقع په کوم کال پېښه شوه؟

۸۳. ځواب: د نبوت په لسم کال د رجب میاشت کې.

۸۴. پوښتنه: د رسول الله ﷺ د معراج سفر په لنډ ډول بیان کړئ؟

۸۴. ځواب: جبرائیل (عليه الصلوة والسلام) په نوراني څیره او په براق باندې سپور په نیمه شپه کې پیغمبر ﷺ راوړیښ کړ او مسجد الحرام خواته ولاړل، هلته د رسول الله ﷺ مبارکه سینه څیرې شوه او د زمزم په اوبو سره وویښل شوه او بیا دواړه په براق باندې سپاره شول او له مسجد الحرام نه مسجد الاقصی خواته ولاړل او بیا له هغه ځای نه آسمانونو ته پورته وختل.

۸۵. پوښتنه: په پیل کې چا د رسول الله ﷺ تصدیق وکړ؟

۸۵. ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله عنه).

۸۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ له معراج نه خپل امت ته څه شی په ډالۍ کې راوړل؟

۸۶. ځواب: پنځه لمونځونه، د بقرې سورت وروستني ایتونه او له شرک نه پرته د گناهونو بڅښنه.

۸۷. پوښتنه: د عقبې لومړی تړون په کوم کال کې ترسره شو؟

۸۷. ځواب: د نبوت په یوولسم کال د حج په موسم کې.

۸۸. پوښتنه: د عقبې لومړی تړون کوم تړون ته وايي؟

۸۸. ځواب: رسول الله ﷺ د حج په ورځو کې خلک د خدای لوري ته بلل شپږ تنه چې د مدینې اوسیدونکي وو د عقبې سره په څنګ کې یې له رسول الله ﷺ سره لیدنه وکړه او له هغه ﷺ سره تړون وکړ چې له خدای (جل جلاله) سره به شرک نه کوي او ناروا کارونه به نه کوي.

۸۹. پوښتنه: د عقبې دوم تړون په کوم کال کې ترسره شو؟

۸۹. ځواب: د نبوت په دیارلسم کال د حج په موسم کې.

۹۰. پوښتنه: د عقبې دوم تړون کوم تړون ته وايي؟

۹۰. ځواب: د مدینې منورې تقریبا (۷۵) تنو مسلمانانو چې دوه (۲) پکې ښځې وې په پټ ډول د عقبې په خوا کې د رسول الله ﷺ سره ملاقات

وګر رسول الله ﷺ د هغوی له مینځ نه دوولس تنه نماینده ګان وټاکل چې څنګه خپل قوم ته ورسېږي نو هغوی دې اسلام ته راوبلي.

۹۱. پوښتنه: کله چې مشرکینو ولیدل چې د مسلمانانو شمېر ورځ په ورځ زیاتېږي څه یې وکړل؟

۹۱. ځواب: هغوی تصمیم ونيولو چې د مسلمانانو رهبر رسول الله ﷺ له منځه یوسي.

۹۲. پوښتنه: په کوم ځای کې یې تصمیم ونيولو؟

۹۲. ځواب: هغوی په (دار الندوه) کې په سلا او مشوره شول.

۹۳. پوښتنه: ابو اسود کوم ډول وړاندیز وکړ؟

۹۳. ځواب: چې رسول الله ﷺ له خپل وطن نه به یې وشاړو چې چرته ځي لاړ دې شي.

۹۴. پوښتنه: ابوالبختري کوم وړاندیز وکړ؟

۹۴. ځواب: رسول الله ﷺ به د اوسپنې په پنډرو کې بند کړو، تر څو د پخوانیو شاعرانو په څیر مړ شي.

۹۵. پوښتنه: ابو جهل کوم وړاندیز وکړ؟

۹۵. ځواب: مونږ به د هرې قبیلې نه یو یو غښتلی، تکره او دښه نسب خاوند ځوان غوره کړو. دوی ټولو ته به توري ورکړو او د رسول الله ﷺ د مرګ لپاره به یې واستوو، ټول به یوځای ورباندې ګوزار وکړي او په قتل به یې ورسوي نو موږ به ورته بیغمه شو، خون به یې په ټولو قبیلو وویشل شي، عبدمناف به وس ونه لري چې ټولو سره جګړه وکړي نو دیت ته به مجبور شي دیت به ورکړو.

۹۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ څرنگه له دې توطیې او دسیسې نه خبر شو؟

۹۶. ځواب: د وحی او جبرائیل (علیه الصلوة والسلام) په واسطه.

۹۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ له دې توطیې سره د مبارزې لپاره څه وکړل؟

۹۷. ځواب: رسول الله ﷺ مدینې منورې ته د هجرت تصمیم ونيو.

۹۸. پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ له خپل کور نه د بېرون وتلو پر مهال وکتل چې مشرکین د هغه د کور د دروازي په شا خوا راټول دي څه يې وکړل؟

۹۸. ځواب: يو موټی خاوره يې را واخيسته او د هغوی خواته يې وشيندله او هغو رسول الله ﷺ ونه ليدلو.

۹۹. پوښتنه: رسول الله ﷺ چا ته وويل چې زما پرځای ویده شه ؟

۹۹. ځواب: د ابو طالب زوی علی (رضی الله عنه) ته .

۱۰۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نيټه له کوره ووت؟

۱۰۰. ځواب: رسول الله ﷺ د نبوت په څوارلسم کال د صفر د مياشتي په ۲۷مه، شپه له خپل کوره ووت.

۱۰۱. پوښتنه: چا د رسول الله ﷺ سره يوځای هجرت وکړ؟

۱۰۱. ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله عنه).

۱۰۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق په کوم غار کې پټ شول؟

۱۰۲. ځواب: د ثور غار کې .

۱۰۳. پوښتنه: څو شپې يې په غار کې وکړې؟

۱۰۳. ځواب: درې شپې د جمعي، هفتي او يکشنبې شپه په غار کې ول.

۱۰۴. پوښتنه: د خوراک ترتيب به چا ورته برابر و؟

۱۰۴. ځواب: د ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) غلام (عمر بن فهیره) رڼه به يې غار خولې ته راوستله دواړو ملگرو به شيدې څښلې او ویده کيدل به.

۱۰۵. پوښتنه: قريشو د دوی پر سر څومره جايزه اعلان کړه؟

۱۰۵. ځواب: د هر يوه په بدل کې يې سل اوښان جايزه اعلان کړې وه.

۱۰۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ دچا سره خبره کړې وه چې په صحرايي لارو بلد و؟

۱۰۶. ځواب: له عبدالله بن اريقط الليثي سره په هغه وخت کې مشرک و.

۱۰۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نيټه باندې قباء ته ورسېده؟

۱۰۷. ځواب: د دوشنبې په ورځ د نبوت ۱۴ د هجرت لومړنۍ کال د ربیع الاول په اتمه.

۱۰۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ په قباء کې څو ورځې تیرې کړي؟

۱۰۸. ځواب: څلور ورځې (دوشنبه، سه شنبه، چهارشنبه، پنجشنبه).

۱۰۹. پوښتنه: رسول الله ﷺ په دې ځای کې د کوم مسجد ډبره کې بنوده؟

۱۰۹. ځواب: د مسجد قباء او لمونځ یې هم پکې ادا کړ.

۱۱۰. پوښتنه: مدینې ته د رسول الله ﷺ له ورتلو نه مخکې کوم نوم اخستل کیده؟

۱۱۰. ځواب: (یثرب) ورته ویل کیده چې کله رسول الله ﷺ ورغی نوم یې مدینه الرسول شو.

۱۱۱. پوښتنه: هر چا غوښتل چې رسول الله ﷺ میلمه کړي هغه څه وویل؟

۱۱۱. ځواب: رسول الله ﷺ وفرمایل اوبنه پریردئ دا ماموره شویده.

۱۱۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ اوبنه چېرته چو شوه؟

۱۱۲. ځواب: کله چې د مسجد نبوي ځای ته ورسیده .

۱۱۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ په مدینه کې د چا په کور کې تم شو؟

۱۱۳. ځواب: د ابو ایوب الانصاري (رضی الله عنه) .

۱۱۴. پوښتنه: په مدینه کې د یهودانو د درې مشهورو قبیلو نومونه واخلئ؟

۱۱۴. ځواب: بنو قینقاع، بنو نضیر، بنو قریظه.

۱۱۵. پوښتنه: په مدینه کې د رسول الله ﷺ لومړنی کار څه و؟

۱۱۵. ځواب: لومړنی کار یې د نبوي مسجد جوړول و.

۱۱۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ په مدینه کې لومړی خبرې کومې وې؟

۱۱۶. ځواب: اي خلکو سلام خور کړئ، خواړه ورکړئ، صله رحمې کوئ او د شپې هغه وخت لمونځ کوئ چې خلک ویده وي جنت ته به داخل شی.

۱۱۷. پوښتنه: مسلمانانو ته د جنگ اجازه کله وشوه؟

۱۱۷. ځواب: له هجرت نه وروسته په مدینه کې.

۱۱۸. پوښتنه: په مسلمانانو کله جنگ فرض شو؟

۱۱۸. ځواب: دویم هجري کال د شعبان په میاشت کې

۱۱۹. پوښتنه: له بدر نه مخکې کومه غزا گانې شوې دي؟

۱۱۹. ځواب: د ابواء یا ودان غزا د هجرت ۲ کال د صفر په میاشت کې د

بواط غزا د ربیع الاول په میاشت کې د سفوان غزا د ربیع الاول میاشت

کې د ذی العشره غزا د جمادي الاول په میاشت کې.

۱۲۰. پوښتنه: الله (جل جلاله) په کوم کال قبله له بیت المقدس نه کعبه شریفه

اعلان کړه؟

۱۲۰. ځواب: د هجرت په دوهم کال د شعبان په میاشت کې.

۱۲۱. پوښتنه: د رسول الله ﷺ لومړۍ غزا کومه یوه وه؟

۱۲۱. ځواب: د بدر غزا چې خدای پاک په یوم الفرقان سره یاده کړې ده.

۱۲۲. پوښتنه: په دې جنگ کې د مشرکینو کوم مشران ووژل شول؟

۱۲۲. ځواب: ابوجهل (ابوالحکم)، عتبه، شیبه، او امیه بن خلف.

۱۲۳. پوښتنه: د مسلمانانو د شهیدانو او د کافرانو د وژل شویو

شمېر څومره وو؟

۱۲۳. ځواب: له مسلمانانو نه ۱۴ تنه شهیدان او د کافرانو څخه ۷۰ تنه

ووژل شول.

۱۲۴. پوښتنه: د بدر په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره و؟

۱۲۴. ځواب: د مسلمانانو شمېر (۳۱۳) او د کافرانو شمېر تر (۱۰۰۰)

رسیده.

۱۲۵. پوښتنه: د جنگ په پیل کې چې عتبه، شیبه او ولید وو چا مقابله

وکړه؟

۱۲۵. ځواب: عبیده بن حارث، حمزه، او علی (رضی الله عنهم) مقابلي ته ور ووتل.

۱۲۶. پوښتنه: د بدر د غزا نه وروسته چا د رسول الله ﷺ د قتل قصد وکړ؟

۱۲۶. ځواب: عمیر بن وهب جمحي خو کله چې رسول الله ﷺ ته ورغی نو مسلمان شو.

۱۲۷. پوښتنه: کعب بن اشرف منافق چا ووژه؟

۱۲۷. ځواب: محمد بن مسلمه او رضاعي ورور یې ابو نائله.

۱۲۸. پوښتنه: روژه او صدقه الفطر کله فرض شوه؟

۱۲۸. ځواب: د هجرت په دویم کال د شعبان په میاشت کې.

۱۲۹. پوښتنه: د احد غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟

۱۲۹. ځواب: د هجرت په درېیم کال د شوال په میاشت کې.

۱۳۰. پوښتنه: د قریشو د لښکر شمیر څومره و؟

۱۳۰. ځواب: درې زره (۳۰۰۰) کسان.

۱۳۱. پوښتنه: د احد په غزا کې د مسلمانانو شمیر څومره و؟

۱۳۱. ځواب: اوه سوه (۷۰۰) تنه و.

۱۳۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ د احد په ورځ تیره توره چا ته ورکړه چې حق ادا کړه؟

۱۳۲. ځواب: ابوذر جانه سماک بن خُرشه ته.

۱۳۳. پوښتنه: د رسول الله ﷺ تره حضرت حمزه (رضی الله عنه) په کومه غزا کې په شهادت ورسېده او د چا لخوا؟

۱۳۳. ځواب: د احد په غزا کې د وحشي بن حرب لخوا.

۱۳۴. پوښتنه: د احد په غزا کې د مشرکینو لخوا قمندان څوک و؟

۱۳۴. ځواب: ابوسفیان صخر بن حرب.

۱۳۵. پوښتنه: د مسلمانانو لخوا د غشي ویشتونکو قمندان څوک و؟

۱۳۵. ځواب: عبدالله بن جبير (رضی الله عنه).

۱۳۶. پوښتنه: د احد په جنگ کې مشرکینو کومه اواز خپره کړه؟

۱۳۶. ځواب: د رسول الله ﷺ د شهادت اواز ه.
۱۳۷. پوښتنه: د احد په غزا کې د رسول الله ﷺ کوم غاښ شهيد شو؟
۱۳۷. ځواب: د رسول الله ﷺ لاندینی بنی رباعي غاښ.
۱۳۸. پوښتنه: د رسول الله ﷺ مبارک غاښ کوم مشرک شهيد کړ؟
۱۳۸. ځواب: عتبه بن ابی وقاص.
۱۳۹. پوښتنه: د احد په میدان کې کومو غازیانو تر اخره پورې د رسول الله ﷺ نه دفاع وکړه؟
۱۳۹. ځواب: طلحه بن عبیدالله او سعد بن ابی وقاص (رضی الله عنهم).
۱۳۰. پوښتنه: د احد په جنگ کې څو تنه مسلمانان شهیدان شول؟
۱۳۰. ځواب: اویا (۷۰) تنه.
۱۳۱. پوښتنه: په دې جنگ کې د مشرکینو د مړو شمېر څومره و؟
۱۳۱. ځواب: (۲۲) تنه په بل روایت کې ۳۷ تنه وژل شوي و.
۱۳۲. پوښتنه: د احزاب په غزا کې د کوم صحابي په مشوره رسول الله ﷺ د خندق ویستلو امر وکړ؟
۱۳۲. ځواب: د سلمان الفارسي (رضی الله عنه) په مشوره.
۱۳۳. پوښتنه: د احزاب (خندق) په غزا کې د دواړو لښکرو نه څو کسه ووژل شول؟
۱۳۳. ځواب: شپږ مسلمانان شهیدان شول او لس مشرکین ووژل شول.
۱۳۴. پوښتنه: د بنی قریظه په غزا کې سعد بن معاذ د یهودو په هکله کوم ډول فیصله وکړه؟
۱۳۴. ځواب: نارینه یې باید ووژل شي اولادونه او ښځې دې اسیران کړي شي او مالونه دې وویشل شي.
۱۳۵. پوښتنه: بنی قریظه غزا په کوم کال کې شوې ده؟
۱۳۵. ځواب: د هجرت په پنځم کال د ذی القعدې په میاشت کې.
۱۳۶. پوښتنه: د بنی قریظه کلابندی څو ورځې دوام وکړ؟
۱۳۶. ځواب: کلابندی ۲۵ ورځې دوام وکړ.
۱۳۷. پوښتنه: د بنی المصطلق غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟

۱۳۷. ځواب: شپږم د هجرت د شعبان په مياشت کې.

۱۳۸. پوښتنه: د رسول الله ﷺ د نومونو څخه څو نومونه بيان کړئ؟

۱۳۸. ځواب: محمد، احمد، الماحي، الحاشر، العاقب، المقضي ﷺ .

۱۳۹. پوښتنه: په کومه غذا کې منافقينو د افک داستان جوړ کړ؟

۱۳۹. ځواب د بنی المصطلق په غذا کې.

۱۴۰. پوښتنه: په کومه غذا کې ام المؤمنین جوړیه (رضی الله عنها) ونيول

شوه او رسول الله محمد ﷺ هغه وپېرله او ازاده یې کړه او بیا نکاح کړه؟

۱۴۰. ځواب: د بنی المصطلق په غذا کې.

۱۴۱. پوښتنه: الله (جل جلاله) د افک پېښې په باره کې څو ایتونه نازل کړل؟

۱۴۱. ځواب: لس (۱۰) ایتونه .

۱۴۲. پوښتنه: د افک په پېښه کې څو صحابه په دُرو ووېل شول؟

۱۴۲. ځواب: درې صحابه ۱ مسطح بن اثاثه، ۲ حسان بن ثابت، ۳ حمنه

بنت جحش (رضی الله عنهم)

۱۴۳. پوښتنه: د حدیبیې صلح په کوم کال کې وشوه؟

۱۴۳. ځواب: په شپږم هجري کال د ذي القعدې په مياشت کې.

۱۴۴. پوښتنه: مشرکینو حرم شریف د مسلمانانو پرمخ څو کاله تړلی و؟

۱۴۳. ځواب: پوره شپږ کاله .

۱۴۵. پوښتنه: د دویرې لمونځ (صلاة خوف) حکم کله نازل شو؟

۱۴۵. ځواب: د د هجرت په شپږم کال د مازدیگر د لمانځه په مهال.

۱۴۶. پوښتنه: په حدیبیه کې د مسلمانانو لخوا سفیر چې قریشو ته واستول

شو څوک و؟

۱۴۶. ځواب: حضرت عثمان بن عفان (رضی الله عنه)

۱۴۷. پوښتنه: په حدیبیه کې کوم صحابی د رسول الله ﷺ سره درې

ځلې په مرگ بیعت وکړ؟

۱۴۷. ځواب: سلمه بن اکوع (رضی الله عنه).

۱۴۸. پوښتنه: د حدیبیې د سولې په تړون کې څو مادی وي؟

۱۴۸. ځواب: څلور مادی وی.

۱۴۹. پوښتنه: د حدیبیې له سولې نه وروسته کوم ایت نازل شو؟

۱۴۹. ځواب: (انا فتحنا لک فتحا مبینا) الفتح: ۱

۱۵۰. پوښتنه: د ونې لاندې یې چې بیعت وکړد رسول الله ﷺ سره څو

نفره ول؟

۱۵۰. ځواب: څوارلس سوه (۱۴۰۰) تنه و.

۱۵۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ کومو پاچاهانو ته لیکونه واستول؟

۱۵۱. ځواب: د حبشی پاچا نجاشی ته، د مصر پاچا مقوقس ته، د فارس پاچا کسری ته، د روم پاچا قیصر ته، منذر بن ساوی ته، د یمامه پاچا هوذه بن علی ته، د دمشق مشر حارث بن ابی شمر غسانی ته، او د عمان پاچا ته.

۱۵۲. پوښتنه: د خیبر غزا په کوم کال پېښه شوه؟

۱۵۲. ځواب: د هجرت په اووم کال د محرم په میاشت کې.

۱۵۳. پوښتنه: د خیبر په غزا کې رسول الله ﷺ بیرغ چاته ورکړ؟

۱۵۳. ځواب: حضرت علی (رضی الله عنه) ته.

۱۵۴. پوښتنه: حضرت علی (رضی الله عنه) څه وویل؟

۱۵۴. ځواب: یا رسول الله ﷺ تر هغې به وجنگیرم تر څو زموږ په شان مسلمانان شي.

۱۵۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ علی (رضی الله عنه) ته څه وویل؟

۱۵۵. ځواب: قسم په خدای که الله (جل جلاله) ستا په لاس یوه سړي ته هدایت وکړي نو دا له سرو او ښانونه درته غوره دی.

۱۵۶. پوښتنه: د مرحب مقابلي ته څوک راووته؟

۱۵۶. ځواب: حضرت علی (رضی الله عنه) او مرحب یې ووژه.

۱۵۷. پوښتنه: د مرحب د ورور یاسر مقابلي ته څوک راووته؟

۱۵۷. ځواب: حضرت زبیر (رضی الله عنه) یاسر هم وواژه.

۱۵۸. پوښتنه: سنت څه ته وایي؟

۱۵۸. حُواب: د رسول الله ﷺ په قول، وينا او عمل باندې د سنت اطلاق کيږي.

۱۵۹. پوښتنه: صفیه د چا لور وه؟

۱۵۹. حُواب: د حيي بن اخطب لور وه.

۱۶۰. پوښتنه: د خيبر د فتح نه وروسته چا رسول الله ﷺ ته زهر ورکړل؟

۱۶۰. حُواب: د سلام بن مشکم ښځې زينب بنت حارث .

۱۶۱. پوښتنه: د خيبر په غزا کې د شهيدانو او د يهودو د مرو شمير څومره و؟

۱۶۱. حُواب: د شهيدانو شمير ۱۶ تنه و او د يهودو د مرو شمير ۹۳ تنه و.

۱۶۲. پوښتنه: د ذات الرقاع غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟

۱۶۲. حُواب: په اووم هجري کال د ربیع الاول به میاشت کې.

۱۶۳. پوښتنه: دغې غزا ته ولې ذات الرقاع وايي؟

۱۶۳. حُواب: ځکه چې صحابو (رضی الله عنهم) پينې په توتو کې پټولي (د توتو او پيوندونو جگړه)

۱۶۴. پوښتنه: په ذات الرقاع غزا کې چا د رسول الله ﷺ د وژلو قصد وکړ؟

۱۶۴. حُواب: يو اعرابي چې نوم يې دعثور و.

۱۶۵. پوښتنه: هغه کوم کس و چې اسامه (رضی الله عنه) وواژه په خوله کلیمه

ويله بيا رسول الله ﷺ ورته وويل چې تايي سینه چاک کړې وه چې دروغ وايي؟

۱۶۵. حُواب: نهیک بن مرداس.

۱۶۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ قضايي عمره کله ادا کړه؟

۱۶۶. حُواب: د هجرت په اووم کال د ذی القعدې په میاشت کې.

۱۶۷. پوښتنه: د عمرې کونکو شمير څومره و؟

۱۶۷. حُواب: د ټولو شمير دوه زره کسان و.

۱۶۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ له کوم ځای نه احرام وتاړه؟

۱۶۸. ځواب: د ذي الحليفه نه.

۱۶۹. پوښتنه: رسول الله ﷺ څو ورځي په مکه کې تيرې کړي؟

۱۶۹. ځواب: درې ورځي په څلورمه ورځ سهار يې حرکت وکړ.

۱۷۰. پوښتنه: د څو کتابونو نومونه واخلئ چې د رسول الله ﷺ

احاديث او خبرې پکې راټولي شوي وي؟

۱۷۰. ځواب: صحيح بخاري، صحيح مسلم سنن ترمذي، سنن نسائي،

ابوداود، او ابن ماجه.

۱۷۱. پوښتنه: دغې عمرې ته څو نومونه اخيستل شوي؟

۱۷۱. ځواب: څلور نومونه ۱ قضاء ۲ قضيه ۳ قصاص ۴ صلح.

۱۷۲. پوښتنه: د مړته جگړه په کوم کال ترسره شوه؟

۱۷۲. ځواب: د هجرت په اتم کال د جمادي الاول په مياشت کې.

۱۷۳. پوښتنه: په دې جنگ کې د مسلمانانو شمير او د کفارو شمير

څومره و؟

۱۷۳. ځواب: د مسلمانانو شمير درې زره او کفارو شمير دوه لکه و.

۱۷۴. پوښتنه: په دې جگړه کې د لښکر مشران څوک ول؟

۱۷۴. ځواب: زيد بن حارثه که چيرته شهيد شو نو پرځای دې جعفر بن

ابي طالب که هغه هم شهيد شو پرځای دې عبدالله بن رواحه (رضی الله عنهم).

۱۷۵. پوښتنه: جعفر (رضی الله عنه) ولې په دې جناحين سره شهرت لري؟

۱۷۵. ځواب: ځکه چې الله تعالی د لاسونو په بدل کې ورته په جنت کې

دوه وزرونه ورکړل.

۱۷۶. پوښتنه: په دې جگړه کې د مسلمانانو د شهيدانو شمير څومره و؟

۱۷۶. ځواب: دولس مسلمانان په شهادت رسيدلى و.

۱۷۷. پوښتنه: چا قريشو ته په پټه ليک وليږه چې رسول الله ﷺ مکې

ته د تگ اراده لري؟

۱۷۷. ځواب: حاطب بن بلعنه (رضی الله عنه).

۱۷۸. پوښتنه: ليک يې په کومه طريقه وليږه؟

۱۷۸. ځواب: یوی (ساره) نومي ښځې ته د اجرت په بدل کې وړه هغې په خپلو کوڅیو کې پټ کړی و.

۱۷۹. پوښتنه: د دغه لیک د راوړلو دنده رسول الله ﷺ چا ته ورکړه؟

۱۷۹. ځواب: علي او مقداد (رضی الله عنهما) ته.

۱۸۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ له مدینې سره د لښکر په کوم کال مکې ته حرکت وکړ؟

۱۸۰. ځواب: د هجرت په اتم کال د روژې په لسمه نیټه له مدینې نه حرکت وکړ.

۱۸۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ چې مکې ته تلل څومره ملګري ورسره و؟

۱۸۱. ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰) اصحاب (رضی الله عنهم) ورسره ملګري و.

۱۸۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ تره عباس (رضی الله عنه) په کوم ځای کې ورسره مخامخ شو؟

۱۸۲. ځواب: په جحفه سیمه کې په داسې حال کې چې په اسلام مشرف شوی و.

۱۸۳. پوښتنه: ابوسفیان بن حارث د رسول الله ﷺ د تره زوی په کوم کال مسلمان شو؟

۱۸۳. ځواب: د هجرت په اتم کال کله چې رسول الله ﷺ مکې ته د تلو په حال کې و.

۱۸۴. پوښتنه: کله چې د ابوسفیان بن حارث ځنګدن و خلکو ورباندې ژړل ده څه وویل؟

۱۸۴. ځواب: ده ویل مه ژاړئ قسم په خدای چې د اسلام نه وروسته مې هیڅ د گناه خبره په ژبه نه ده راوړې.

۱۸۵. پوښتنه: اسلامي لښکر له مرالظهران نه مکې ته څه وخت حرکت وکړ؟

۱۸۵. ځواب: د هجرت په اتم کال د رمضان په اوولسمه د سه شنبې په ورځ.

۱۸۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ مخکې له دې چې مکې ته داخل شي څه يې وويل؟

۱۸۶. ځواب: څوک چې د ابوسفیان کورته داخل شو هغه په امن شو، چا چې د خپل کور دروازه ځان پسې بنده کړه هغه په امن شو، څوک چې مسجد حرام ته داخل شو هغه هم په امن شو.

۱۸۷. پوښتنه: مکې ته د داخلیدو په وخت کې د رسول الله ﷺ بیرغ د چا سره و؟

۱۸۷. ځواب: د کینې خوا قمندان زبیر بن عوام (رضی الله عنه) سره.

۱۸۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ کله چې مکې ته داخل شو لومړی یې څه وکړل؟

۱۸۸. ځواب: لومړی یې ټول بتان نسکور کړل.

۱۸۹. پوښتنه: په مکه کې څومره بتان وو؟

۱۸۹. ځواب: په مکه کې (۳۶۰) بتان وو.

۱۹۰. پوښتنه: مخکې له فتح نه د کعبې شریفې کلیانې د چا سره وې؟

۱۹۰. ځواب: له عثمان بن طلحه سره.

۱۹۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ چې له کعبې نه راووته او قریش لیکې

لیکې ناست و څه معامله یې ورسره وکړه؟

۱۹۱. ځواب: رسول الله ﷺ ورته وویل چې نن پر تاسو ملامتیا نشته، ځی آزاد یاست.

۱۹۲. پوښتنه: وروسته یې د کعبې شریفې کلیانې چاته ورکړې او څه یې ورته وویل؟

۱۹۲. ځواب: عثمان بن طلحه ته او ورته یې وویل چې له ظالم نه پرته بل څوک یې درنه نه اخلي.

۱۹۳. پوښتنه: بلال (رضی الله عنه) آذان چیرته وکړ؟

۱۹۳. ځواب: د کعبې معظم په بام باندې.

۱۹۴. پوښتنه: د فتحې یا شکرانې لمونځ یې چیرته ادا کړ؟

۱۹۴. ځواب: د ام هانئ بنت ابي طالب په کور کې يې غسل وکړ بيا يې لمونځ ادا کړ.

۱۹۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ د شکراني لمونځ څو رکعته وکړ؟

۱۹۵. ځواب: اته رکعته چې د ضحی (د غرمې) وخت و.

۱۹۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ د فتحي په ورځ د څو مجرمينو د وژلو حکم صادر کړ؟

۱۹۶. ځواب: د نهو لويو مجرمينو.

۱۹۷. پوښتنه: د انصارو انديښنه وه چې د رسول الله ﷺ له خوا مکه فتح شو، څه فکر مو دی چې نور به موږ سره لارشي؟

۱۹۷. ځواب: رسول الله ﷺ وويل الله تعالى ته پناه وړم، مرگ به مې له تاسې سره وي، او ژوند به مې هم تاسې سره وي.

۱۹۸. پوښتنه: کله چې مکه فتحه شوه رسول الله ﷺ په کوم ځای کې بيعت واخيست؟

۱۹۸. ځواب: د صفا په غونډۍ ناست و بيعت يې اخيسته.

۱۹۹. پوښتنه: رسول الله ﷺ بيعت په څه واخيست؟

۱۹۹. ځواب: پدې بيعت درنه اخلم چې د الله تعالى سره به شريک نه نيسي، غلا به نه کوئ، زنا به نه کوئ، خپل اولادونه به نه وژنئ، بهتان به نه کوئ، په نيکۍ کې به سرغړونه نه کوئ.

۲۰۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ په مکه کې څو ورځې پاتې شو؟

۲۰۰. ځواب: نولس (۱۹) ورځې.

۲۰۱. پوښتنه: عزى نومي بُت د چا به لاس مات شو؟

۲۰۱. ځواب: د خالد بن وليد (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۲. پوښتنه: سواع نومي بُت د چا په لاس مات شو؟

۲۰۲. ځواب: د عمرو بن عاص (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۳. پوښتنه: منات بُت د چا په لاس مات شو؟

۲۰۳. ځواب: د سعد بن زيد اشهلی (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۴. پوښتنه: د حنين غزا په کوم کال پيښه شوه؟

۲۰۴. ځواب: د هجرت په آتم کال د شوال په مياشت کې.
۲۰۵. پوښتنه: د حنين په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره و؟
۲۰۵. ځواب: دولس (۱۲۰۰۰) زره تنه و.
۲۰۶. پوښتنه: د حنين په غزا کې د غنيمتونو شمېر څومره و؟
۲۰۶. ځواب: ۶۰۰۰ زره اسيراني (وينځي) ۲۴۰۰۰ اوبنان، له څلويښت زره نه زيات پسونه، (۴۰۰۰) اوقيه نقره و.
۲۰۷. پوښتنه: دغه غنيمتونه يې په کوم ځای کې را ټول کړل؟
۲۰۷. ځواب: په جعرانه کې.
۲۰۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ د دغو غنيمتونو د ساتلو امر چاته وکړ؟
۲۰۸. ځواب: مسعود بن عمرو غفاري (رضی الله عنه) ته.
۲۰۹. پوښتنه: په اسيرانو ښځو کې د رسول الله ﷺ رضاعي خور شيما بنت حارث السعديه هم وه هغې سره يې څه وکړل؟
۲۰۹. ځواب: رسول الله ﷺ خپل ځادر ورته وغواړ او شيما ورباندې کيناستله بيا يې خپل قوم ته وليرله.
۲۱۰. پوښتنه: د طائف غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟
۲۱۰. ځواب: د هجرت په آتم کال د شوال په مياشت کې.
۲۱۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ په جعرانه کې څو ورځې پاتې شو؟
۲۱۱. ځواب: لس (۱۰) ورځې.
۲۱۲. پوښتنه: مؤلف القلوب کوم خلکو ته ويل کيده؟
۲۱۲. ځواب: د مکې مشران او سرداران او نور مخور چې نوي مسلمانان شوي وو.
۲۱۳. پوښتنه: له وېش نه انصار خفه شول ځکه هغوی ته څه نه و رسيدلي رسول الله ﷺ ورته څه وويل؟
۲۱۳. ځواب: رسول الله ﷺ ورته وويل چې خوشحاله نه ياست چې خلک له مالونو سره ځي او تاسو د الله تعالی رسول ﷺ سره خپلې مېنې ته ستانه شئ بيا يې دعا وکړه انصارو ته.

۲۱۴. پوښتنه: د هوازن قبيلې نماينده گان په داسې حال کې راغلل چې ټول مسلمان شوي وو د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه يې د څه غوښتنه وکړه؟
۲۱۴. ځواب: د د خپلو مالونو او بنديانو.
۲۱۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وويل چې خپل مالونه درباندي گران دي که ښځې او يا اولادونه؟
۲۱۵. ځواب: هغوی وويل چې خپل اولادونه او ښځې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته ټول بندان آزاد کړل.
۲۱۶. پوښتنه: د غنيمتونو له ویش نه وروسته رسول الله صلی الله علیه وسلم څه وکړل؟
۲۱۶. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم عمره ادا کړه.
۲۱۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم بیرته مدينې ته څه وخت ستون شو؟
۲۱۷. ځواب: د هجرت په آتم کال د ذي القعدې په ۲۴ مه نيټه.
۲۱۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په مکه مکرمه کې څوک خليفه وټاکه؟
۲۱۸. ځواب: عتاب بن اسيد (رضی الله عنه).
۲۱۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم علی (رضی الله عنه) د کوم بُت د ويجاړولو لپاره وليږه او کومې قبيلې ته؟
۲۱۹. ځواب: د قلص نومي بُت او د طيې قبيلې ته.
۲۲۰. پوښتنه: د تبوک غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟
۲۲۰. ځواب: د هجرت په نهم کال د رجب په مياشت کې.
۲۲۱. پوښتنه: منافقانو دشر او توطئو لپاره په څه نامه اډه جوړه کړه؟
۲۲۱. ځواب: د جومات په نوم نومولی و (مسجدالضرار).
۲۲۲. پوښتنه: په دغه مسجد کې رسول الله صلی الله علیه وسلم لمونځ وکړ؟
۲۲۲. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم په دغه مسجد کې لمونځ ونه کړ.
۲۲۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د دغه مسجد په اړه څه حکم وکړ؟
۲۲۳. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم د نړولو حکم وکړ او دغه مسجد يې وران کړ.

۲۲۴. پوښتنه: د تبوک غذا د چا سره وه؟

۲۲۴. ځواب: د روميانو سره.

۲۲۵. پوښتنه: په دغې جگړه کې د کفارو شمیر څومره و؟

۲۲۵. ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) تنه و.

۲۲۶. پوښتنه: په دغې غذا کې د مسلمانانو شمیر څومره و؟

۲۲۶. ځواب: دیرش زره (۳۰۰۰۰) تنه و؟

۲۲۷. پوښتنه: د تبوک په غذا کې چا ډېر مال صدقه کړ؟

۲۲۷. ځواب: حضرت عثمان نهه سوه اوښان، سل آسونه، د طلا او نقرې

حساب بیل و. حضرت ابوبکر خپل ټول مال چې (۴۰۰۰) درهمه و او

عمر د ټول مال نه نیم مال صدقه کړ (رضی الله عنه).

۲۲۸. پوښتنه: د تبوک غذا کې رسول الله ﷺ په مدینه کې څوک

خلیفه وټاکه؟

۲۲۸. ځواب: محمد بن مسلمه (رضی الله عنه).

۲۲۹. پوښتنه: رسول الله ﷺ د خپلې کورنۍ سرپرستي چا ته وسپارله؟

۲۲۹. ځواب: حضرت علي (رضی الله عنه) ته.

۲۳۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ چې د حجر نومي سیمې نه تیریده څه

بې وفرمایل؟

۲۳۰. ځواب: وي فرمایل د هغه چا کورنو ته مه داخلېږئ چې په خپلو

نفسونو بې ظلم کړی هسې نه چې د دوی عذاب تاسو ته ورسېږي.

۲۳۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ کله چې تبوک ته ورسیده څه بې

وفرمایل؟

۲۳۱. ځواب: رسول الله ﷺ وفرمایل چې نن شپه به سخت باد درباندي

راولوزي، هیڅوک به نه درېږي، د اوښانو خاوندان دي د اوښانوگوندي

وتړي. هماغه وه چې سخت باد راغی، یو سړی د رسول الله ﷺ د امر

په خلاف پاڅیده ودریده چې باد پورته کړ ان د (طیئ) په غره بې

وغورځاوه.

۲۳۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ ته ولې (خاتم النبیین) وایی؟

۲۳۲. ځواب: ځکه چې وروسته له رسول الله ﷺ څخه به بل پیغمبر تر قیامته پورې رانښي او خپله رسول الله ﷺ هم فرمایلي دي: (زه تر ټولو وروستی پیغمبر یم، وروسته له ما څخه بل پیغمبر نشته).

۲۳۳. پوښتنه: له رومیانو سره جگړه وشوه ځکه؟

۲۳۳. ځواب: نه جگړه ونه شوه رومیانو جزیه ومنله.

۲۳۴. پوښتنه: بیرته مدینې ته د سفر په وخت کې څو منافقانو د رسول الله ﷺ د شهادت توطئه جوړه کړه؟

۲۳۴. ځواب: دولسو (۱۲) منافقانو.

۲۳۵. پوښتنه: پدې وخت کې له رسول الله ﷺ سره څوکسه و؟

۲۳۵. ځواب: دوه کسه یو عمار او دویم حذیفه (رضی الله عنهما).

۲۳۶. پوښتنه: د سول الله ﷺ د راز یار (صاحب السر) یا ملگری څوک و؟

۲۳۶. ځواب: حضرت حذیفه (رضی الله عنه).

۲۳۷. پوښتنه: د تبوک له غزا نه څو ریښتیني مسلمانان پاتې شوي و؟

۲۳۷. ځواب: درې کسه کعب بن مالک، مراره بن ربیع او هلال بن امیه (رضی الله عنهم).

۲۳۸. پوښتنه: د دوی په هکله څه حکم نازل شو؟

۲۳۸. ځواب: دوی باید له ټولنې نه گوښي شي ځوک باید ورسره خبرې ونه کړي.

۲۳۹. پوښتنه: څو ورځې بعد الله تعالی د دوی توبه قبوله کړه؟

۲۳۹. ځواب: پنځوس ورځې بعد یې توبه قبوله شوه.

۲۴۰. پوښتنه: د تبوک د غزا یادونه په کوم سورت کې شوې؟

۲۴۰. ځواب: د برائت په سورت کې.

۲۴۱. پوښتنه: د رسول الله ﷺ لور ام کلثوم په کوم کال کې وفات شوه؟

۲۴۱. ځواب: د هجرت په نهم کال د تبوک غزا نه وروسته.

۲۴۲. پوښتنه: د منافقانو رئیس عبدالله بن ابی په کوم کال مړ شو؟

۲۴۲. خُواب: د هجرت په نهم کال د تيوک غزا نه وروسته.
۲۴۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ د کوم پاچا د جنازې لمونځ غائبانه وکړ؟
۲۴۳. خُواب: د حبشي پاچا اصمحه.
۲۴۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ ابوبکر (رضی الله عنه) په کوم کال حج ته وليږه؟
۲۴۴. خُواب: د هجرت په نهم کال د ذي الحجه په مياشت کې.
۲۴۵. پوښتنه: کله چې د تساوی او برابري آيتونه نازل شول رسول الله خوک د اعلان لپاره وليږه؟
۲۴۵. خُواب: حضرت علي (رضی الله عنه).
۲۴۶. پوښتنه: حضرت علي (رضی الله عنه) د رسول الله ﷺ دا پيغام کله اعلان کړ؟
۲۴۶. خُواب: د اختر په ورځ له جمرې سره ولاړ و.
۲۴۷. پوښتنه: په دې فرمان کې څه ول؟
۲۴۷. خُواب: له ټولومشرکينو سره تړونونه مات او لغوه اعلان شول.
۲۴۸. پوښتنه: لعان څه ته وايي؟
۲۴۸. خُواب: ښځه او ميره يو په بل لعنت ووايي.
۲۴۹. پوښتنه: لعان د لومړي ځل لپاره د چا تر مينځ واقع شو؟
۲۴۹. خُواب: د عويمر عجلازي او د ميرمني تر مينځ يې.
۲۵۰. پوښتنه: د الله تعالی دښمن عامر بن طفيل څو صحابه شهيدان کړل؟
۲۵۰. خُواب: اويا (۷۰) صحابه (رضی الله عنهم) يې په شهادت ورسول.
۲۵۱. پوښتنه: عامر بن طفيل چيرته ساه ورکړه؟
۲۵۱. خُواب: د يوې سلولي ښځې په کور کې يوه غده (دانه) په ستوني کې پيدا شوه د همغې له امله يې ساه ورکړه.
۲۵۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ د حج ادا کولو لپاره په کوم کال حرکت وکړ؟
۲۵۲. خُواب: د هجرت په لسم کال د ذي القعدې په مياشت کې.
۲۵۳. پوښتنه: له رسول الله ﷺ سره د حج ادا کولو پرمهال څومره کسان و؟
۲۵۳. خُواب: يولک څلورڅلوېښت زره (۱۴۴۰۰۰) کسان و.
۲۵۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ کله چې خطبه ويله چا پر لور آواز تر نورو رسوله؟
۲۵۴. خُواب: ربيعه بن اميه بن خلف.
۲۵۵. پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ خطبه لوستله الله تعالی کوم آيت نازل کړ؟

۲۵۵. حُواب: (اليوم اڪملت لكم دينكم و اتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً) المائدة: ۳

۲۵۶. پوښتنه: ڪله ڇي دغه آيت نازل شو ڇا وڙيل او ڇه ڀي وويل؟

۲۵۶. حُواب: حضرت عمر (رضي الله عنه) وويل ڇي په ڪمال پسي نقصان وي.

۲۵۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ د ذبحي په ځاي ڇي څو اوبنان ذبح ڪړل؟

۲۵۷. حُواب: دري شپيته (۶۳) اوبنان ذبح ڪړل.

۲۵۸. پوښتنه: نور اوبنان ڀي چاته وسپارل ڇي د رسول الله ﷺ په نماينده ځي ڀي ذبح ڪري؟

۲۵۸. حُواب: حضرت علي (رضي الله عنه) ته.

۲۵۹. پوښتنه: حضرت علي (رضي الله عنه) څو اوبنان حلال ڪړل؟

۲۵۹. حُواب: اوه ديرش (۳۷) اوبنان.

۲۶۰. پوښتنه: په دې ورځ ټول څو اوبنان ذبح شول؟

۲۶۰. حُواب: ټول سل (۱۰۰) اوبنان ذبح شول.

۲۶۱. پوښتنه: د رسول الله ﷺ وروستي پوځي تحرک کوم و؟

۲۶۱. حُواب: د اسامه بن زيد بن حارث (رضي الله عنه) سريه.

۱۶۲. پوښتنه: دغه سريه په کوم کال ځي و؟

۲۶۲. حُواب: د هجرت ۱۱ کال د صفر په مياشت ځي.

۲۶۳. پوښتنه: د اسامه بن زيد (رضي الله عنه) عمر څومره و؟

۲۶۳. حُواب: (۱۷) کلن و.

۲۶۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ په (۱۰) هجري کال د رمضان په مياشت

ځي څو ورځي اعتکاف وکړ؟

۲۶۴. حُواب: شل (۲۰) ورځي.

۲۶۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ ته د عمر په وروستيو ځي جبرائيل (عليه

الصلوة والسلام) څو ځلي قران الکریم تکرار ڪړ؟

۲۶۵. حُواب: دوه (۲) ځلي.

۲۶۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ په حجة الوداع ځي څه وفرمايل؟

۲۶۶. حُواب: وي فرمايل ڇي ښايي زه له سبرني کال نه وروسته د تل

لپاره تاسي په دې ځاي ځي ونه وينم.

۲۶۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ د احد شهيدانو ته ڇي دعا وکړه په کوم

کال تللي و؟

۲۶۷. حُواب: د هجرت په يوولسم (۱۱) کال د صفر په مياشت ځي.

۲۶۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال مريض شو؟

۲۶۸. ځواب: يوولسم د هجرت د صفرمياشت په ۲۹ مه د دوشنبې په ورځ.
۲۶۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کوم مرض اخته شوی و؟
۲۶۹. ځواب: سردرد اوسخته تبه.
۲۷۰. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم مرض څو ورځې دوام وکړ؟
۲۷۰. ځواب: ۱۳ يا ۱۴ ورځې.
۲۷۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د ژوند وروستني اونې د چا په کور کې تیره کړه؟
۲۷۱. ځواب: د حضرت عائشې (رضی الله عنها) په کور کې.
۲۷۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم کله چې دا خبره وکړه چې الله تعالی خپل يوه بنده ته اختيار ورکړی دی چې خوښه يې د دنيا له شان، شوکت، زيب او زينت نه چې څه غواړي اخلي او که هغه څه اخلي چې له الله سره دې دغه بنده د دنيا په مقابل کې هغه څه خوښ کړل چې د الله تعالی سره دي څوک په ژړا شو؟
۲۷۲. ځواب: حضرت ابوبکر صديق (رضی الله عنه).
۲۷۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت ابوبکر صديق (رضی الله عنه) په هکله څه وويل؟
۲۷۳. ځواب: له ما سره د ملګرتيا او مالي همکارۍ له وجې نه تر ټولو زيات احسان او نيکۍ ابوبکر صديق (رضی الله عنه) را سره کړي که له الله (جل جلاله) نه پرته مې خليل (دوست) نيولی نو ابوبکر صديق (رضی الله عنه) به مې خليل وای.
۲۷۴. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم اخري لمونځ چې امامت وکړ کوم و او کوم سورت يې پکې قرائت کړ؟
۲۷۴. ځواب: د مابنام لمونځ و او د المرسلات سورت.
۲۷۵. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مريضۍ په ورځو کې ابوبکر صديق (رضی الله عنه) څو لمونځونه ادا کړي؟
۲۷۵. ځواب: اوه لس (۱۷) لمونځونه.
۲۷۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د رحلت نه يوه ورځ مخکې څه وکړل؟
۲۷۶. ځواب: خپل ټول غلامان يې آزاد کړل، (۷) ديناره يې درلودل هغه صدقه کړل، خپله وسله يې مسلمانانو ته ورکړه.
۲۷۷. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم وروستۍ نصيحت څه و؟
۲۷۷. ځواب: وفرمايل چې پر يهودو او نصرانيانو دې د الله تعالی لعنت وي د خپلو نبيانو قبرونه يې په عبادت خانو بدل کړي.
۲۷۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کوم کال وفات شو؟

۲۷۸. ځواب: د هجرت يوولسم کال د ربیع الاول په ۱۲ نیټه د دوشنبې ورځ.
۲۷۹. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم ټول عمر څو کاله و؟
۲۷۹. ځواب: درې شپيته (۶۳) کاله او څلور ورځې.
۲۸۰. پوښتنه: کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم واده وکړ د خدیجې (رضی الله عنها) سره عمر یې څومره و؟
۲۸۰. ځواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم عمر (۲۵) کاله و او د خدیجې (رضی الله عنها) عمر (۴۰) کاله.
۲۸۱. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم اولاد د کومې ښځې نه و؟
۲۸۱. ځواب: ټول اولاد یې د حضرت خدیجې (رضی الله عنها) نه و.
۲۸۳. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د زامنو نومونه واخلي؟
۲۸۳. ځواب: عبدالله مشهور په طاهریا طیب، قاسم، ابراهیم.
۲۸۴. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم څو لورګانې وې او نومونه څه ول؟
۲۸۴. ځواب: څلور وي زینب، رقیه، ام کلثوم، او فاطمه (رضی الله عنهن).
۲۸۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د څو ښځو سره نکاح کړې وه؟
۲۸۵. ځواب: د (۱۳) ښځو سره دوه ښځې یې په ژوند کې وفات شوي وې له دوه ښځو سره واده نه و شوی او (۹) ښځې یې ژوندۍ وې.
۲۸۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت سوده بنت زمعه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۶. ځواب: د بعثت په لسم کال.
۲۸۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت عائشې (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۷. ځواب: د بعثت په یوولسم کال د شوال په میاشت کې.
۲۸۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت حفصه بنت عمر (رضی الله عنهما) سره په کوم کال واده وکړ؟
۱۸۸. ځواب: د هجرت په دریم کال.
۲۸۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت زینب بنت خزیمه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۹. ځواب: د هجرت په څلورم کال.
۲۹۰. پوښتنه: ام المساکین د چا لقب و؟
۲۹۰. ځواب: د حضرت زینب بنت خزیمه (رضی الله عنها).
۲۹۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د ام سلمه هند بنت ابي امیه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۱. ځواب: د هجرت په څلورم کال د شوال په میاشت کې.

۲۹۲. پوښتنه: رسول الله ﷺ د حضرت زينب بنت جحش (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۲. ځواب: د هجرت په پنځم کال د ذي القعدې په مياشت کې.
۲۹۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ د حضرت جویریة بنت حارث (رضی الله عنها) سره به کوم کال واده وکړ؟
۲۹۳. ځواب: د هجرت په شپږم کال د شعبان په مياشت کې.
۲۹۴. پوښتنه: رسول الله ﷺ د ام حبيبہ رمله بنت ابي سفیان (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۴. ځواب: د هجرت په اووم کال د محرم په مياشت کې.
۲۹۵. پوښتنه: رسول الله ﷺ د حضرت صفیه بنت حيي بن اخطب (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۵. ځواب: د هجرت په اووم کال د خيبر له فتح نه وروسته.
۲۹۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ د حضرت ميمونه بنت حارث (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۶. ځواب: د هجرت اووم کال د ذي القعدة مياشت د قضايي عمري نه وروسته.
۲۹۷. پوښتنه: د رسول الله ﷺ په ژوند کې کومې ښځې وفات شوي وي؟
۲۹۷. ځواب: حضرت خديجه او حضرت زينب (ام المساکين) (رضی الله عنهما).
۲۹۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ د کومو وينځو سره واده کړی و؟
۲۹۸. ځواب: د ماريه قبطي او ريحانه بنت زيد قرظي (رضی الله عنهما).
۲۹۹. پوښتنه: زوی د کومې وينځې نه و او نوم يې څه و او په کوم کال وفات شو؟
۲۹۹. ځواب: د ماريه قبطي (رضی الله عنها) نوم يې ابراهيم و د هجرت په لسم کال د شوال په (۲۸) نيټه وفات شو.
۳۰۰. پوښتنه: رسول الله ﷺ ډېر ودونه د څه لپاره کړي و؟
۳۰۰. ځواب: د دې لپاره چې د دين اسلام داعيانی شي او دين نورو ښځو ته ورسوي ځکه چې ښځو نه شو کولای چې د نارينه و نه ديني احکامات ياد کړي.

د رسول الله ﷺ صفات او اخلاق

سول الله ﷺ د داسې جسماني او اخلاقي کمال، جمال او ښکلا خاودن و چې په ژبه يې وصف او بيان نه شي کيدلی. زړونه دده په محبت او دوستۍ ودان و، هره سینه يې له قدر او درناوي ډکه وه، خلکو دده له عظمت

او کرم نه ځانونه قربانول. د رسول الله ﷺ په شان قدر او منزلت د هیچا نه و، نه دی او نه به په راتلونکي کې شي، چا چې ژودن ورسره کړی دده مینې او محبت بنديوان شوی، اصحابو (رضی الله عنهم) دومره مینه ورسره درلوده چې په خپله یې مرگ قبله و خو دا یې نه غوښتل د رسول الله ﷺ یو نوک خور شي.

د رسول الله ﷺ اخلاقي کمال او شمایل

کله چې رسول الله ﷺ د هجرت په سفر کې د ام معبد خزاعي له څیمې نه تیر شو. له ام معبد سره یې ملاقات وشو، نوموړې خپل میره ته دده ﷺ صفات بیان کړل او په دې هکله یې داسې وویل: یو شخص مې ولید چې ډیر ښکلی او باوقاره و، ځلیدونکی مخ او غوره اخلاق یې درلودل، نه مریض و او نه یې اندامونه غیر متناسب وو، ډېر ښکلی او برابر و. زړه راښکونکی سر او مخ یې درلودل، توري سترګې، لوړ اواز، اوږده غاړه، ګڼه ږیره، اوږده بانه، نښتي نری ورځي او اوږده تور ویښتان یې درلودل، چې چپ به و ځانګړی وقار یې درلود او که خبرې به یې کولې عظمت او لوړوالی به یې له ورايه ښکاریده، له لرې نه ډېر باهیهته او دروندښکاریده او له نژدې نه ډیر خوږ، شرین زبانه و، خبرې یې لنډې او مقبولې وې، نه یې زیاتې خبرې کولې او نه له اندازې نه کمې، خبرې یې لکه ملغلرې وې، د متوسطې ونې خاوند و، نه ډېر لوړ او نه ډېر ټیټ و، د داسې یوې څانګې په شان و لکه چې د دوو څانګو تر مینځ واقع شي او له دواړو نه وتلي او غوره وي، ملګرو یې ډیره مینه ورسره درلوده، چې ده به خبرې کولې ملګري به یې چوپ و امر به یې چې وکړ ټول به یې تعميل ته ولاړیدل، امر یې منل کیده، نه بد خوښه و او نه ظالم.

د رسول الله ﷺ اخلاق او روحاني کمال

رسول الله ﷺ د بې ساري فصاحت او بلاغت خاوند و، رواني، لنډې، با معنی او بې تکلفه خبرې يې ځانگړتيا وه. رسول الله ﷺ ته جوامع الکلم والحکم ورکړل شوی و، يعنې د داسې بياني کمال درلودونکی و چې زيات مفاهيم به يې په ډېرو لنډو ټکو کې بيانول او ډېر زيات حکمت او کمال خاوند و. د عربانو په مختلفو لهجو بڼه پوهيده او د هرې قبيلې سره د همغې قبيلې په لهجه خبرې کولې، د زيات حلم، حوصلې، مهربانۍ، او بښنې خاوند و د قدرت په وخت کې عفو، د مشکلاتو په وړاندې صبر او مقاومت هغه صفتونه وو چې الله تعالی وړباندې لورولي و.

هغه حضرت ﷺ لومړنی پيغمبر و چې د ده حيات اوممات، رسالت، کارنامو او د زيريدلو په مهال، کوم واقعات چې رامنځته شو هيڅ ډول شک او شبهه موجود ندي. اصل اونسب يې له مور او پلار نه تر حضرت ابراهيم خليل الله پورې ټولو عربو او عجمو ته روښان دی. حضرت ﷺ لومړنی پيغمبر دی چې برسیره پر خپل کتاب اودیني سنت د تاريخ په روښانو اوزرينو پاڼو کې ډیر اوچت اولورځای اومقام گټلی دی. همدارنگه سربيره د نبوت اورسالت له وظیفې نه د يو لوی ښوونکی اولارښود په حيث نه يوازی د خپلو پيروانو لپاره، بلکې د انساني نهضت اوترقي د مادی اومعنوی تکامل مخکېن گام وهونکی اولارپرانيسټونکی مثال او سمبول هم گڼل کيږي. يعنی په حقيقت کې نننۍ بشری نهضت اوپرمختگ (که نړيوال اعتراف وکړي يا نه) دهغه ﷺ له علمی، اداري اوسياسي تدبير اونهضت له روح څخه سرچينه اخيستي دي. پرته له شکه آنحضرت ﷺ يو رښتين سترسياست پوه، متفکر، اوافاضل شخصيت و.

دبشری نجات د لاری ستر لارښود پيغمبر ﷺ هغه مهال دنيا ته راغی، چه ناپوهی اوخرافاتو خپل ځادر غوړولی وو. انساني عاطفی او ژوند خپل ځای دبښمنی، ظلم اوبی عدالتی ته پرېښی و. همدا راز بربريت، ناروا او بدمرغي حکومت چلاوله. مظلوم، محکوم اوبیوزلو خلکو ویني په ناحقه تويیدلی. ظلم اوتیري، بی انصافی اوعداوت خپل اوج ته رسیدلی و، خلکو نه لار ورکه شوی وه، او د جهل، گمراهی اوناپوهی داسې کندی ته غورځیدلي و چې له دی کندي نه د نجات اووتلو خبره دبشری عقل نه ليرې ښکاری ده.

له بلي خوانه د ابليس اوابليس صفتانو بازار ډیر تودو، اوخلک يې داسې ترسلطی اوتاثير لاندې نيولی و، چې شراب، قماروهل، زنا، دخلکو

پرمال، ناموس او عزت باندې تیری او تجاوز او ژوندي ترخاوری لاندې کول اوداسې نورو فجایعو د عادی ورځني رواجونه او د مستکبرانو او جبارانو د سرگرمۍ اومصروفیتونو څخه شمیرل کیده. د زمان په تیریدو انسان او انسانیت له اصلی واټن اولاره منحرف او انسانی روح نارامه کیده.

خو دا باید په ډاگه شي چي هرڅیز انجام اوهره تیاره پای لری. د ظلم کاسه نسکوره ده، او د ظالم دیوه ترسهاره نه بلیری. نوهمدا ډول د دغو مظلمو، بدمرغيو او توری تیاری انجام رب العزت په اراده رانږدی شو، اوزوال نیټه یې راوړسید.

ورځ په ختمیدو شوه، لمرخپلي زریني وړانگي ورو ورو دکلیو باندوا وغرونو څخه راټولولې. او د شپي توری تیاری خپله لمن پراخوله. شپه راوړسیدله، خلک ټول په آرام خوب تللي وو، چپه چپتیاوه، آرام اومعطر ورمي خوځیدی، سپورمي د خپل سپین مخ په شغو تیاره ځمکه رڼا کوله ستوری په آسمان کي د الماس په شان ځلیدل.

هر لوری په معنوی دنیا کي داسي د مبارکي پیغامونه خپرول چي د مادی دنیا یې په شور راوسته. په دغه شیبو کي د بشریت سترلارښود، د معنویت لوی لمر دیو بي وزلی او فقیری کورنی شخص نری ته سترگي خلاصي کړی، او وزیرید. هغه سترشخصیت دنیا ته راغی چي ټولي ناکراره ارواح یې په انتظار وو. انس او جن ټولي د هغه لپاره د امتحان ډگر ته راوستل شوی وو. خلاصه دا چي د دنیا ټولي هستي د رحمت اللعالمین دهرکلی او درناوی لپاره چمتو اوگمارل شوی وو، که د

نبي کریم صلی الله علیه وسلم د کردار او سیرت ته پام وکړو، گورو چی دکراونو اوتکلیفونو بیلگه ده هغه دمور او پلار د غیر، مینی اوشفقت څخه محروم اوپه ظاهر کي یوشپون و، خو الله (جل جلاله) ورته لوی مرتبت اومقام وروبځېله، چي د انسانانو شپوني او لارښوونی دنده او رسالت ورته وسپارل شو. رسول کریم صلی الله علیه وسلم د تعلیم د نعمت څخه بي برخی و، خو څرنگه چي مخکښی ذکر وشو، رب (جل علی شاته) د ټولي نری لپاره بنوونکی وټاکلو. هغه د دنیا په مزخرفو قوانینو نه پوهیده، خو وروسته د داسي قانون مالک شو، چي د ده قانون ترقیامته دمومن او معتقد آدمیان او عالمیانو لپاره لارښود او نجات ورکوونکی دی.

رحمت للعالمین داسي قانون ځان سره راوړ چي ټول جهالتونه یې له مینځه یوړل، نه یوازی مسلمانانو ته بلکي ټول بشریت ته یې لاره روښانه کړه. خلگو ته د قرآن په اعجاز او معنوی قوت اود نیک سیرت او کردار په واسطه نوره پریښودل چي معنوی کاذب او خپل بشر په لاسونو جوړشوي بتانو ته سجده وکړی. پری نه ښودل چی مظلومه

نجونی طبقه ژوندی ترخاوارو لاندې شی . هغه ظلمونه اوتیری او بی انصافی اواستبداد له مینځه یوړل او د خلکو رجوع دیو الله (جل جلاله) خواته وکړه ، هغه الله ته چې واحد او لاشریک او بی ساری دی .

که دی مسلي ته ځییرشو چی آنحضرت صلی الله علیه وسلم هیڅکله نه د سیراو حکمت کتابونه اونه د پخوانیو خلکو کتابونه نه و لوستلی او د چا څخه یی تجربی هم نه وه ترلاسه کړی! نوڅنگه یی وکولای شو چې سرکښ اوگمراه عربو ایل (رام) کړی . اوڅنگه یی په ډیر ښه تدبیر سره د دوی سخت زړونه نرم اوپرځان راټول کړی . ان تردی حده چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د خیرښکني ارمانونو د لاری پلي کیدلو لپاره له خپلوسرکش اومنحرفو ، میندو، پلرونو، او زامنو سره مقاتله اومقاطعه وکړی ، داڅرگنده ده چې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د لوړ علم او پوهی اوفرست اوتوانایی په نتیجه کي وو، دا ځکه چې اخلاقی پراختیایی د عقل د درجې په اندول وه . رسول کریم صلی الله علیه وسلم د دومره پراخي اخلاقی مرتبې خاوند وو، چې هغو منافقانو چې پرده مبارک باندې په غیاب کي بد ویل، په مخامخ به یی غوره مالي کولي . دیو روایت پرېنا کله چې یارانو ورته وویل چې پر هغه قوم چې ستاسره مقاتله کوی اوستاغبښ یی مات کړیدی اوستا له مبارکه وجود څخه یی وینی بهولي دی نفرین ووايه .

آنحضرت صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې: زه د دی لپاره نه یم راغلی چې خلکوته نفرین اولعنّت ووايم، بلکي زما بعثت د دعا او رحمت لپاره دی آنحضرت صلی الله علیه وسلم آرام با وقاره، امین ، متواضع، ډیرخوش خوی او مهربان انسان و، له دې کبله د خلکو په زړونو کي ځای درلود . قوی زورور اوبې وزله او ضعیف د ده مبارک پر وړاندې یوډول و، دضعیفانو پوښتنه به یی زیاته کوله. د ناروغانو عیادت به یی کاوه، د مړو په جنازه به حاضریده، او نورخلک یی د نیکو کارونو ته رابلل. په مصالح او فضایلو کي ډیری هڅی کولي اود مشکلاتو په له مینځه وړلو کي ډیراخلاص مند و . دین یی ایمان او سرمشق یی قرآن و هغه څه چې قرآن غوښتل ده هم غوښتل او هغه څه چې قرآن نه منل ده هم نه منل .

نوپه خاتمه کي عرض می دا دی ، چې بی له شکه د خدای تعالی ځای او نظر د انسان په زړونو کي دی ، باید هم چې زړونه پاک وی ،خو مسلمانو ته یوازی پاک زړه کفایت نکوی ، بلکی اړینه دی چې په سیرت او صورت کي دیو مسلم اوغیرمسلم ترمینځ توپیرڅرگند او ښکاره کړي دخپل نظر او کردار په وسیله نور مه پریزدی چی خلک بیا د جهالت کندی ته وغورځیږی . ظالمانو اوجبارانو پسي لارنشي اومه

پریردی چي موقع تر لاسه کړی، او د مظلومو ولسونو د وینې مزه اوچرچی وکړی. راځئ چي د قرآن تر سیوري لاندې هوسا ژوند وکړو، او خپل یووالی، ورورولی، په رښتیا او صادقانه ډول پیاوړی کړو ترڅو د دغه آسماني قانون هدايات اود پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم د نیک کردار اوسیرت په پلي کولو سره د دنیا او عقبی لوی اوسترو نیکمرغیو او بریالیتوبونو ته لاس رسی پیدا کولی شو.

هماغسي چي رسول الله ﷺ اوصحابه كرام (رضى الله عنهم) دقرآن مجيد په دستوراتو اولارښوونو په ټولنې كې د تقوا ، پرهيزگاري مينه اوصداقت ، عدل او انصاف سره تيركړي دي او د يوهوسا او با امن ژوند برابرولو او پلي كولو كي هڅه كړي او زيار ايستلى دى، د نړى د استكبارى ځواكونو د له مينځه وړلو كى خپلي هستى وقف كړى، نن هم هماغه قانون اوسنت موجود دى خو ضرورت دى چي د خپل دعمل دلارى ډيوه اولارښود يي وكړځوو، او يوازي د راسخ ايمان درلودلو سره توفيق د لوى او بخښونكى خداى تعالى څخه چي الله الصمد دى وغواړو.

د پاى ورځ جمعه :

2022\12\9 م

۱۴۴۴\۵\۱۵ هـ ق

۱۴۰۱\۹\۱۸ هـ ش

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library